

STANDARDY¹
OCHRONY MAŁOLETNICH
OBOWIĄZUJĄCE W PARAFII
PW. PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚWIĘTEGO
W SANDOMIERZU
DIECEZJA SANDOMIERSKA

15 sierpnia 2024 r.

¹ Dokument został opracowany na podstawie materiałów: Centrum Ochrony Dziecka, Konferencji Episkopatu Polski, Fundacji Świętego Józefa, Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, aktualnie obowiązującego w Polsce Prawa oraz Prawa Kanonicznego.

PREAMBUŁA

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszystkich instytucjach mających kontakt z dziećmi, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem [ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)].

Ustawa nazwana „Ustawą Kamilka”, zrodzona z odruchu solidarności ponad wszystkimi podziałami oraz w duchu odpowiedzialności za bezpieczeństwo małoletnich, została bezzwłocznie przyjęta przez Kościół Katolicki. Odpowiedź Księży Biskupów, osób duchownych i kompetentnych świeckich, od wielu lat zaangażowanych w ochronę dzieci oraz osób bezbronnych przed przemocą sprawiła, że Kościół jako jedna z pierwszych instytucji postanowił przyjąć i wdrożyć w swoich placówkach standardy ochrony małoletnich przed przemocą. To zaangażowanie nie jest przypadkowe. Przez nie Kościół realizuje misję powierzoną mu przez Pana, aby nie zginęło żadne z tych najmniejszych. W oparciu o tę ewangeliczną misję uznaje, że dobro każdego dziecka jest najważniejsze.

Parafia, jako podstawowa komórka instytucjonalna Kościoła, wyróżnia się specyficznymi obszarami działania. W kościele parafialnym sprawowane są sakramenty i odprawiane różne nabożeństwa, w których biorą udział osoby dorosłe, młodzież i dzieci. Odwiedziny chorych oraz wizyty duszpasterskie dają okazję do wglądu m.in. w sytuację rodzinną, materialną parafian, również w kontekście zauważenia krzywdy i przemocy, a co za tym idzie dają możliwość podjęcia odpowiednich kroków zapobiegawczych lub interwencji. W parafii funkcjonują różne grupy duszpasterskie, odbywają się zbiórki ministrantów, lektorów, próby scholi, organizowane są wyjazdy oraz prowadzone parafialne świetlice. Rodzice w zaufaniu przyprowadzają swoje dzieci i oczekują, że będą one tam bezpieczne.

Celem przyjętych standardów jest:

- działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie;
- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i ustalenie procedur udzielania wsparcia.
- ochrona i promowanie dobra małoletnich i dorosłych bezbronnych, zależnych;
- zapewnienie bezpiecznego i przyjaznego środowiska, w którym małoletni są szanowani i doceniani;
- udzielenie dzieciom oraz ich rodzicom lub opiekunom niezbędnych informacji na temat zasad obowiązujących w działających na terenie parafii wspólnot i formacji oraz zapewnienie możliwości uzyskania wsparcia w sytuacji krzywdzenia.
- podejmowanie działań w przypadku wszelkich podejrzeń lub ujawnienia okoliczności, które mogą wskazywać, że małoletniemu zagraża bądź dzieje się krzywda;
- zapewnienie wszystkim osobom zaangażowanym w działalność parafii niezbędnych informacji i warunków, aby umożliwić im wywiązanie się z obowiązków w zakresie dbałości o dobro dziecka i jego ochronę.

Kapłani posługujący w parafii oraz osoby zaangażowane w życie duszpasterskie parafii realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Kościoła Katolickiego oraz własnych kompetencji. Z tego powodu standardy ochrony małoletnich w obszarze parafialnym poszerzone zostały o ochronę osób dorosłych i nie dotyczy to wyłącznie osób

zależnych, bezbronnych, lecz wszystkich. Mają one za zadanie chronić przed wszelkiego rodzaju nadużyciami. Działają w obie strony – chronią zarówno parafian, jak i osoby duchowne, pracowników i wolontariuszy parafii.

ROZDZIAŁ I PODSTAWY PRAWNE

1. Akty i dokumenty prawne na podstawie których oparte są Standardy Ochrony Małoletnich w Parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Sandomierzu:

1.1. Akty prawa Kościoła Katolickiego

1. Kodeks Prawa Kanonicznego;
2. III Synod Diecezji Sandomierskiej, Ochrona dzieci i młodzieży, art. 791-853.
3. Wytyczne Papieskiej Komisji ds. Ochrony Małoletnich *Universal Guidelines Framework*, Rzym 2024;
4. Motu proprio *Vos estis lux mundi*, 09.05.2019, Rzym ;
5. Nowelizacja *Wytycznych dotyczących wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia*, 16.10.2019.

1.2. Akty prawa krajowego

1. Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz. U. 1964 Nr 9 poz. 59);
2. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606);
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.);
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

1.3. Akty prawa międzynarodowego

1. *Konwencja o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystaniem, niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych*, 25.10.2007, Lanzarote;
2. *Konwencja o ochronie praw dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.* (Dz.U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526 ze zm.).

ROZDZIAŁ II OBJAŚNIENIE TERMINÓW

1. **ksiądz** – duchowny chrześcijański posiadający święcenia kapłańskie.
2. **kapłan** – osoba, która spełnia w imieniu wspólnoty religijnej funkcje kultowe i rytualne.
3. **duchowieństwo, kler** – biskupi, księża i diakoni.

4. **osoby konsekrowane** – osoby, które w sposób szczególny poświęcają życie Bogu. Łączy je konsekracja, która wiąże się ze złożeniem Bogu ślubów czystości oraz najczęściej również ubóstwa i posłuszeństwa, choć zależy to od formy życia konsekrowanego. Należą do nich członkowie stowarzyszeń zakonnych oraz świeckie osoby konsekrowane.
5. **osoba świecka** – członek Kościoła katolickiego i personel Kościoła inny niż biskupi, księża, diakoni i osoby zakonne.
6. **biskup** – biskup lub arcybiskup diecezjalny, ordynariusz ordynariatu i prałat Prałatury Personalnej Kościoła łacińskiego oraz hierarcha Kościołów wschodnich. Zwierzchnik, przełożony lokalnej wspólnoty Kościoła (np. diecezji)
7. **proboszcz** – mianowany przez biskupa duszpasterz i zarządca parafii.
8. **personel kościelny** – duchowny, osoba zakonna lub inna osoba zatrudniona przez Kościół na podstawie umowy, podwykonawstwa, dobrowolnie lub nieodpłatnie.
9. **wolontariusz** – osoba, która na rzecz innych osób lub danej grupy społecznej, dobrowolnie i bezpłatnie świadczy pracę wykraczającą poza związki rodzinno-koleżeńsko- przyjacielskie. Określenie „bezpłatna” nie oznacza „bezinteresowna”, lecz „bez wynagrodzenia materialnego”.
10. **organizator wyjazdu** – osoba/podmiot uprawniony do organizacji wyjazdu dzieci – parafie, wspólnoty religijne, szkoły i placówki, przedsiębiorcy podlegający ustawie o usługach turystycznych, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej.
11. **diecezja** – diecezja, archidiecezja, ordynariat lub prałatura personalna Kościoła łacińskiego i eparchia Kościoła wschodniego. Jednostka organizacyjna w Kościele podległa biskupowi.
12. **parafia** – określona wspólnota wiernych, utworzona na sposób stały w Kościele partykularnym, nad którą pasterską pieczę, pod władzą biskupa diecezjalnego, powierza się proboszczowi jako jej własnemu pasterzowi.
13. **duszpasterstwo, w tym duszpasterstwo parafialne** – sytuacja, w której jedna osoba jest odpowiedzialna za dobro drugiej lub za wspólnotę wyznaniową. Obejmuje celebrowanie liturgii, zapewnienie porad i wsparcia duchowego, edukację, poradnictwo, opiekę medyczną i pomoc w potrzebie. Wszelka praca polegająca na nadzorze lub wychowaniu dzieci jest dziełem duszpasterskim.
14. **dziecko** – osoba poniżej 18. roku życia.
15. **małoletni** – w rozumieniu polskiego prawa cywilnego osoba, która nie ukończyła 18 lat lub nie zawarła małżeństwa.
16. **nieletni** – w rozumieniu prawa karnego osoba, która w momencie popełnienia czynu zabronionego nie ukończyła 17. roku życia.
17. **opiekun lub przedstawiciel ustawowy** – osoba sprawująca pieczę nad dzieckiem, uprawniona do reprezentacji dziecka oraz posiadająca władzę prawną do dbania o interesy osobiste i majątkowe innej osoby (rodzic, rodzic zastępczy, osoba uprawniona przez rodzica lub ustanowiona przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją).
18. **osoba dorosła bezbronna** (zgodnie z art. 1 ust. 2 b) Vos Estis Lux Mundi – każda osoba znajdująca się w stanie niepełnosprawności, upośledzeniu fizycznym lub psychicznym albo pozbawiona wolności osobistej, która w rzeczywistości, nawet sporadycznie, ogranicza ich

zdolność zrozumienia, chęci lub przeciwstawienia się przestępstwu w inny sposób.

19. **osoba pokrzywdzona** – osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo (art. 49 §1 k.p.k.).
20. **skarżący** – każda osoba składająca skargę, która może zawierać zarzut, podejrzenie, obawę lub zgłoszenie naruszenia prawa.
21. **oskarżony** – osoba, której postawiono zarzuty karne.
22. **osoba zaufana** – osoba wyznaczona przez Proboszcza Parafii, ciesząca się zaufaniem i odpowiednio przygotowana, odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących przemocy. Członek Parafialnego Zespołu do spraw Prewencji.
23. **przemoc fizyczna** - to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
24. **przemoc psychiczna i emocjonalna** - to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja wobec dziecka, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in. niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i jego granic psychicznych.
25. **przemoc ekonomiczna** (bytowa) – brak zapewnienia ze strony opiekuna odpowiednich warunków do właściwego rozwoju dziecka m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych i kulturalnych, schronienia i bezpieczeństwa, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Przemoc ekonomiczna może być traktowana jako jedna z form zaniedbania.
26. **zaniedbywanie dziecka** - to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych/psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.
27. **przemoc rówieśnicza** (agresja rówieśnicza, bullying) – występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych. Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów) oraz elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w mediach społecznościowych, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę), a także przemoc podczas randki ze strony chłopaka/dziewczyny.

ROZDZIAŁ III

STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA

1. Polityka ochrony dotycząca zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony dzieci na terenie parafii:
 - a. W przygotowaniu dokumentu uczestniczyły zaangażowane w duszpasterstwo parafialne rodziny oraz dzieci i młodzież czynnie zaangażowana w grupy parafialne.
 - b. W parafii został powołany i działa Zespół ds. Prewencji oraz wyznaczony jest Delegat Proboszcza do przyjmowania zgłoszeń o stosowaniu przemocy wobec dzieci i młodzieży tzw. osoba zaufana.
2. **Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich”** określa kwestie związane z:
 - a. Rekrutacją osób zaangażowanych w działania duszpastersko-katechetyczne;
 - b. Bezpiecznych relacji rówieśniczych oraz pomiędzy dorosłym a dzieckiem;
 - c. Zasadami ochrony wizerunku i danych osobowych;
 - d. Sposobów reagowania w parafii na przypadki niewłaściwych zachowań lub przemocy;
 - e. Pomocą pokrzywdzonym.
3. Zgonie z kan. 515 § 1 Kodeksu Prawa Kanonicznego opiekę duszpasterską nad Parafią sprawuje **Proboszcz Parafii** pod władzą biskupa. Odpowiedzialnym za organizowanie, koordynowanie oraz czuwanie nad przestrzeganiem zasad ochrony małoletnich w Parafii jest jej Proboszcz. Do obowiązków proboszcza należy:
 - a. Wdrażanie w życie standardów ochrony małoletnich;
 - b. Weryfikacja, delegowanie oraz edukacja osób pracujących z małoletnimi osobami bezbronnymi, zgodnie z obowiązującym prawem;
 - c. Powołanie parafialnego zespołu do spraw prewencji;
 - d. Powołanie osoby zaufania, która wchodzi w skład Parafialnego Zespołu do spraw Prewencji;
 - e. Podjęcie interwencji w przypadku zaistnienia przemocy. Proboszcz parafii interwencje powinien podjąć we współpracy z Osobą zaufania, Parafialnym Zespołem do spraw Prewencji oraz jeśli wymaga tego złożoność sprawy także we współpracy z właściwym Delegatem Diecezjalnym. Osobą odpowiedzialną bezpośrednio za interwencję w przypadku zaistnienia przemocy Proboszcz parafii.
 - f. Przechowywanie dokumentacji związanej z ochroną małoletnich, w tym dokumentację związaną z przeprowadzoną interwencją. Dokumentacja powinna być przechowywana zgodnie z przepisami prawa.
 - g. Aktualizacja co 2 lata dokumentu zawierającego Standardy Ochrony mMałoletnich;
 - h. Dokonanie ewaluacji dokumentu Standardów we współpracy z odpowiedzialnymi za prewencję w Parafii i Diecezji.
4. Za niezastosowanie się do standardów ochrony małoletnich odpowiedzialność personalnie ponosi proboszcz parafii, również wobec prawa. Poza odpowiedzialnością za ogół standardów ochrony małoletnich proboszcz parafii, jego współpracownicy inne osoby zaangażowane z osobami małoletnimi mają obowiązki i zadania personalne.
5. **Osoba zaufania oraz Parafialny Zespół do spraw Prewencji** odpowiadają za:

- a. przyjmowanie zgłoszeń dotyczących nierespektowania standardów ochrony małoletnich;
 - b. osoba zaufania nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów, powinna czynić to we współpracy sp proboszczem parafii, parafialnym zespołem do spraw prewencji oraz z właściwym delegatem diecezjalnym i diecezjalnym zespołem do spraw prewencji. Osobę zaufania obowiązuje zasada poufności.
 - c. dokumentowanie wszelkiej działalności dotyczącej ochrony małoletnich oraz interwencji i pomocy;
 - d. prowadzenia rejestru zdarzeń zgodnie z zasadami ochrony danych wrażliwych.
6. Zgłoszenia nadużycia, przemocy, niewłaściwego zachowania personelu kościelnego w stosunku do osoby małoletniej należy zgłaszać właściwemu Delegatowi Diecezjalnemu.
7. Do obowiązków osób zaangażowanych w duszpasterstwo związane z osobami małoletnimi (duszpasterzy, animatorów wolontariuszy), należy:
- a. Czuwanie nad właściwą dojrzałością emocjonalną, psychiczną oraz duchową;
 - b. Podejmowanie wszelkich działań, aby osoby, którym powierza się funkcję animatorów, wychowawców itp. były osobami żywo wierzącymi, rzetelnymi, zwyryfikowanymi i odpowiednio przeszkolonymi;
 - c. Wspieranie małoletnich w ich rozwoju ku dojrzałości;
 - d. Dbaniem o respektowanie zasad kultury (wobec małoletnich między nimi);
 - e. czuwanie nad równym traktowaniem wszystkich małoletnich, z uwzględnieniem ich szczególnych potrzeb i osobistych uwarunkowań;
 - f. Dbanie o przestrzeganie prawa do nienaruszalności cielesnej i prywatności;
 - g. Organizowanie działań duszpasterskich w miejscach bezpiecznych;
 - h. Utrzymywanie możliwie żywego i transparentnego kontaktu z rodzicami/prawnymi opiekunami małoletnich;
 - i. Dbanie o przestrzeganie zasad prywatności i ochrony wizerunku oraz danych osobowych małoletnich.

ROZDZIAŁ IV

ZASADY REKRUTACJI OSÓB ORAZ ICH EDUKACJA

1. Rekrutacja osób zaangażowanych w działalność Parafii odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa cywilnego i kanonicznego.
2. Przed zatrudnieniem danej osoby w Parafii lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem jej obowiązków związanych z pracą z małoletnimi ustalić kwalifikacje tej osoby (wykształcenie, kwalifikacje zawodowe, przebieg dotychczasowego zatrudnienia) oraz podjąć działania w celu ustalenia czy posiada kompetencje do pracy z małym w nimi zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.
3. Proboszcz parafii zobowiązany jest przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy; przed dopuszczeniem mianowanego do parafii kapłana, zgodnie z Dekretem Biskupa; przed podjęciem z daną osobą współpracy; oraz od osoby/osób zaangażowanych w parafii i mającej

kontakt z osobami małoletnimi w obszarze o którym mówi ustawa do pozyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw Przeciwdziałania Wykorzystywaniu Seksualnemu Małoletnich poniżej 15 roku życia wydała postanowienie o wpisie w Rejestr.

W przypadku osób mających krótkotrwały kontakt z dziećmi na terenie parafii uzyskanie takiej informacji jest zalecane, chociaż nie stanowi to obowiązku prawnego. W takim przypadku Proboszcz parafii uzyskać zgodę osoby objętej takim sprawdzeniem.

4. Informacje, o których mowa w punkcie 1, Proboszcz Parafii pozyskuje z Rejestru z dostępem ograniczonym za pośrednictwem systemu telekomunikacyjnego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości. Warunkiem uzyskania informacji z Rejestru jest założenie konta w systemie teleinformatycznym. Konto podlega aktywacji dokonanej przez Biuro informacji z Krajowego Rejestru Karnego. Rejestr osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw Przeciwdziałania Wykorzystywaniu Seksualnemu Małoletnich poniżej 15 roku życia wydała postanowienie o wpisie w Rejestr, jest ogólnodostępny – nie jest wymagane posiadanie konta.
5. Informacje zwrotne otrzymane systemu teleinformatycznego Proboszcz Parafii drukuje i składa w aktach personalnych, związanych z nawiązaniem stosunku pracy lub z powierzeniem danej osobie zadań związanych z duszpasterstwem parafialnym. To samo dotyczy rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw Przeciwdziałania Wykorzystywaniu Seksualnemu Małoletnich poniżej 15 roku życia, wydała postanowienie o wpisie w rejestr. W przypadku tego drugiego rejestru wystarczy wydrukować dokument ze strony internetowej, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w rejestrze.
6. Proboszcz parafii od osoby (kandydata), z którą chce nawiązać stosunek pracy lub powierzyć jej zadania związane z duszpasterstwem dzieci lub młodzieży lub opieką nad małoletnimi lub jakąkolwiek inną działalnością o której mowa w ustawie, pobiera informacje z Krajowego Rejestru karnego o niekaralności, w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX K.K. i XXB K.K., oraz w zakresie art. 189a K.K., art. 207 K.K., oraz przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności przedstawia Proboszczowi parafii sama osoba zainteresowana tj. osoba która chce zostać zatrudniona w parafii lub mają jej zostać powierzone zadania lub funkcje związane z duszpasterstwem dzieci i młodzieży lub opieką nad nimi.
7. Jeżeli kandydat, o którym mowa w punkcie 4, posiada obywatelstwo inne niż polskie powinien wówczas, przedłożyć również informacje z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z osobami małoletnimi, bądź informacje z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydania informacji dla wyżej wymienionych celów.
8. Proboszcz parafii pobiera od kandydata o którym mowa w punkcie 4, oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczpospolita Polska), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej.
9. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego (w tym rejestrze

przestępców na tle seksualnym), wówczas kandydat składa Proboszczowi Parafii, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

10. We wszystkich składanych oświadczeniach pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: *Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
11. Otrzymany dokument oświadczenia proboszcz parafii zachowuje w aktach personalnych osoby, której dotyczy.
12. Personel kościelny i wolontariusze w parafii otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w parafii - kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem.
13. Za przeprowadzenie szkolenia w parafii odpowiedzialny jest Proboszcz parafii. Szkolenie może przeprowadzić osoba odpowiedzialna w parafii za prewencję lub zaproszona z zewnątrz pod warunkiem, że posiada do tego kompetencje.
14. Personel kościelny i wolontariusze pełniący funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną wiedzę dotyczącą:
 - a. Rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);
 - b. Rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystywania seksualnego);
 - c. Strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);
 - d. Rozmowy z dzieckiem/nastolatkiem/osobom bezbronną na temat krzywdy;
 - e. Rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy;
 - f. Zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
 - g. Innych zaleceń obowiązujących w Parafii i diecezji.
15. Personel kościelny i każda inna osoba pracująca lub wykonująca jakąkolwiek funkcje, zadanie lub urząd związany z pracą z dziećmi, młodzieżą i osobami bezbronnymi:
 - a. Składa oświadczenie o zapoznaniu się z polityką ochrony dzieci i młodzieży i zobowiązaniu się do jej przestrzegania.
 - b. Otrzymuje zaświadczenie o udziale w szkoleniu.
 - c. Co 2 lata uczestniczy w szkoleniu z zakresu prewencji organizowanym przez parafię lub diecezję.
16. Osoby odpowiedzialne za prewencję w parafii (tzw. Zespół do spraw prewencji) otrzymuje także wiedzę na temat:
 - a. Budowania systemu prewencji zgodnego z wymogami ustawodawstwa Kościoła i ustaw państwowych (obecnie tzw. „Ustawa Kamilka” i krajowy Plan

przeciwdziałania przestępstwom przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości na szkodę małoletnich na lata 2023-2026 oraz wytyczne KEP, dokument prewencji KEP, Dokumenty Stolicy Apostolskiej dotyczące ochrony małoletnich przed przemocą seksualną);

- b. Podstawowych procedur prawnych (kanonicznych i przewidzianych przez Kodeks Karny);
- c. Czynników ryzyka i czynników ochronnych;
- d. Funkcjonowania w środowisku lokalnym placówek pomocowych;
- e. Procedur ustalonych dla parafii i diecezji.

ROZDZIAŁ V

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZEŃSTWO MAŁOLETNIENIU

1. Relacja dorosły – dziecko

- 1.1.** Podstawową zasadą obowiązującą w parafii jest działanie dla dobra dziecka i w jego interesie. Wszystkie osoby zaangażowane w duszpasterstwo dzieci i młodzieży lub w opiekę nad nimi (zarówno duchowni jak i świeccy) zobowiązani są do traktowania każdej osoby, w tym osoby małoletniej, z szacunkiem oraz uwzględniania jego godności i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec kogokolwiek i w jakiegokolwiek formie.
- 1.2.** Zasady bezpiecznych relacji dorosłych z małoletnimi obowiązują wszystkich (zarówno duchownych jak i wiernych świeckich), którym zostały powierzone urzędy, zadania lub funkcje związane z duszpasterstwem dzieci i młodzieży lub opieką nad nimi, i muszą zostać przez nich zaakceptowane przez pisemne potwierdzenie zapoznania się z nimi w formie oświadczenia.
- 1.3.** Personel kościelny podczas kontaktu z małoletnim zobowiązany jest do zachowania profesjonalizmu, kierując w stronę małoletnich komunikaty w sposób przejrzysty i niedyskryminujący, rozważa, czy jego działanie wobec małoletniego są odpowiednie i uzasadnione do sytuacji, bezpieczne, sprawiedliwe i równe wobec wszystkich dzieci i młodzieży. Ta sama zasada obowiązuje personel kościelny w kontaktach z osobami dorosłymi, szczególnie z osobami starszymi i chorymi.
- 1.4.** Personel kościelny zobowiązany jest do równego traktowania wszystkich, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego lub niepełnosprawności.
- 1.5.** Wszystkie spotkania z dziećmi na terenie parafii są organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych i do tego przygotowanych (sala parafialna, kościół, zakrystia).
- 1.6.** Personel kościelny, zwłaszcza duszpasterz lub inna osoba odpowiedzialna za daną grupę duszpasterską (lider grupy, animator), zobowiązana jest do przedstawienia członkom danej grupy duszpasterskiej oraz ich prawnym opiekunom Standardów Ochrony Małoletnich, które obowiązują na terenie parafii, zobowiązania ich do ich przestrzegania.
- 1.7.** Personelowi kościelnemu nie można przebywać z dzieckiem sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania, nie może się ono odbywać w sekrecie (zalecane powiadomienie rodziców lub przełożonego) i w warunkach odizolowanych.

- 1.8. Osoba przeprowadzająca spotkanie powinna zatroszczyć się o transparentność (np. przeszkłone lub uchylone drzwi pomieszczenia, które nie mogą być zamknięte na klucz, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, powiadomienie innych osób o spotkaniu). Indywidualnych spotkań z dziećmi nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać.
- 1.9. Spotkania indywidualne i grupowe nie powinny odbywać się w godzinach późnych lub nieodpowiednich, z zachowaniem roztropności przy planowaniu spotkań formacyjnych czy modlitewnych dla dzieci i młodzieży. Termin, miejsce oraz godzina spotkań formacyjnych jest podana do publicznej wiadomości, zostają o niej powiadomieni także prawni opiekunowie małoletnich.
- 1.10. Dzieci nie mogą same przebywać w pomieszczeniach mieszkalnych osób duchownych. Nie powinny też towarzyszyć duszpasterzom w miejscach lub w sprawach niezwiązanych ze sprawowaniem posługi lub formacją.
- 1.11. Dzieci powinny zawsze pozostawać pod opieką osoby dorosłej. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych ani przyjmować ich w obecności dzieci.
- 1.12. Dzieci na terenie parafii nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego dziecka, chyba że inaczej stanowią regulaminy religijnych ruchów duszpasterstwa pozaparafialnego, w tym wypadku stosuje się standardy opracowane przez te grupy. Osoby te powinny być odpowiednio uformowane, przygotowane i pełnić posługę pod okiem dorosłych.
- 1.13. Jeśli spotkania formacyjne, np. przygotowanie do bierzmowania, odbywają się w domach wybranych rodzin, również muszą być przeprowadzane w grupie, nigdy indywidualnie. Takie spotkania odbywają się zawsze za pisemną zgodą prawnych opiekunów małoletniego.
- 1.14. Zakazuje się przewożenia dzieci prywatnymi samochodami, zwłaszcza w pojedynkę, bez wiedzy i wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.
- 1.15. Niestosowne jest skracanie dystansu przez przechodzenie na „ty” osoby dorosłej z dzieckiem.
- 1.16. W prywatne życie dziecka wolno ingerować tylko w takim wymiarze, w jakim wymaga tego konkretny problem.
- 1.17. Personel kościelny zobowiązany jest do zachowania poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczącą zdrowia potrzeb rozwojowych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego oraz innych informacji, których ujawnienie mogłoby godzić w dobre imię małoletniego. Każda osoba, w tym osoba małoletnia, ma prawo do prywatności, odstąpienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a małoletni lub osoba dorosła o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany. W takim przypadku należy każdorazowo wyjaśnić danej osobie, dlaczego w tym konkretnym przypadku nie można zachować zasad poufności.
- 1.18. W przypadku konieczności podjęcia rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozeznaczyć, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista.
- 1.19. Niedozwolone jest stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej, takiej jak:

popychanie, bicie, szturchanie, poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, dokuczanie, szykanowanie, znęcanie się, zarówno w bezpośrednich kontaktach, jak i za pośrednictwem mediów społecznościowych oraz stosowanie gróźb.

- 1.20. Niedopuszczalne są wszelkiego rodzaju nadużycia duchowe.
- 1.21. Nie wolno dotykać dzieci wbrew ich woli ani w sposób nieadekwatny do relacji duszpasterskich lub wychowawczych.
- 1.22. Kontakt fizyczny personelu kościelnego z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
- 1.23. W uzasadnionych sytuacjach dopuszczalny jest kontakt fizyczny personelu kościelnego z małoletnim, w szczególności (lecz nie wyłącznie) sytuacjach takich jak:
 - pomoc w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a prawny opiekun wyraził zgodę na takie czynności;
 - pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w spożywaniu posiłków;
 - pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w poruszaniu się po kościele lub innym miejscu wyznaczonym, gdzie odbywać się będzie spotkanie grupy duszpasterskiej;
 - zajęcia opiekuńcze wychowawcze, edukacyjne, formacyjne i inne wymagające kontaktu fizycznego.
- 1.24. Każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy dorosłym a małoletnim lub pomiędzy dziećmi wymaga natychmiastowej reakcji ze strony opiekunów.
- 1.25. W przypadku gdy Personel kościelny posiada informacje, że małoletni doświadczył krzywdy w postaci znęcania się fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania ostrożności w kontakcie z małoletnim, każdorazowo wykazując się wsparciem oraz okazywaniem pomocy małoletniemu.
- 1.26. Personel kościelny nie może utrzymywać wizerunków małoletnich w celach prywatnych, również zawodowych lub duszpasterskich, jeżeli opiekun prawny małoletniego nie wyraził na to zgody.

2. Zachowania niedozwolone to wszelkie formy zachowania wobec dzieci, które oddziałują w ich wolność i integralność fizyczną lub psychiczną, wywołując poczucie dyskomfortu, lęku, poczucia braku bezpieczeństwa, zażenowania, wstydu, a w szczególności:

- Wszelkie formy okazywania niechcianej czułości;
- dotykanie miejsc intymnych (choćby przez bieliznę lub odzież);
- pocałunki;
- mocne zamykające uściski, uniemożliwiające przerwanie kontaktu;
- klepanie po pośladkach, udach, kolanach, głowie;
- łąskotanie lub mocowanie się w dużej bliskości cielesnej;
- masaże;
- sadzanie na kolanach;
- kładzenie się lub spanie obok;
- używanie wulgaryzmów;
- częstowanie małoletnich tytoniem, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi, posiadania środków niedozwolonych przez prawo. Nie wolno również tolerować ich

posiadania oraz zażywania przez małoletnich.

- 2.1. Personelowi kościelnemu bezwzględnie zabrania się (pod groźbą kary, w tym więzienia i utraty pracy lub urzędu): nawiązywać relacji erotycznych lub seksualnych z małoletnim, w tym innych zachowań niebędących obcowaniem płciowym (kontakcie cielesnym - dotykaniami w celach seksualnych małoletniego; każdej innej czynności o charakterze seksualnym zmierzającej do uzyskania zaspokojenia potrzeby seksualnej; doprowadzeniu małoletniego przy użyciu przemocy, groźby bezprawnej lub podstępnie do udziału w takiej czynności seksualnej, lub doprowadzenie do czynności seksualnej małoletniego wykorzystując jego bezradność lub niepełnosprawność, w tym niepełnosprawność intelektualną); składać małoletniemu propozycje o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści.
- 2.2. W obecności dzieci nie wolno wypowiadać treści i żartów o podtekście seksualnym. Zabronione jest prezentowanie, udostępnienie lub przekazywanie dzieciom treści obscenicznych, erotycznych, pornograficznych lub mających podtekst seksualny, zawierających sceny brutalnej przemocy bądź nieodpowiednich do wieku i wrażliwości odbiorców w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia. Zabrania się ponadto w obecności małoletnich wypowiadać niestosowne żarty, używać wulgaryzmów oraz wykonywać obraźliwe gesty.

3. Zasady dotyczące organizacji spotkań duszpasterskich i wyjazdów organizowanych przez Parafię:

- 3.1. Personel kościelny odpowiedzialny za organizację spotkań duszpasterskich lub wyjazdu zobowiązany jest zapoznać rodziców lub prawnych opiekunów małoletnich z harmonogramem prowadzonych spotkań. Należy powiadomić rodziców lub prawnych opiekunów o miejscu, godzinie i terminie spotkania duszpasterskiego. W przypadku organizowania wyjazdów dla małoletnich (np. rekolekcje, obóz, wycieczka, pielgrzymka itp.) należy powiadomić rodziców o terminie, kosztach wyjazdu, miejscach noclegu i udzielić im innych niezbędnych informacji o które będą prosili.
- 3.2. Personel kościelny winien uzyskać od prawnych opiekunów małoletnich pisemną zgodę na udział ich dziecka w spotkaniach duszpasterskich.
- 3.3. Personel kościelny winien także ustalić zasady odbioru małoletnich po zakończeniu spotkania duszpasterskiego lub organizowanego przez parafię wyjazdu.
- 3.4. Personel kościelny zobowiązany jest ustalić z rodzicami lub prawnymi opiekunami małoletniego zasady komunikacji elektronicznej z dziećmi.
- 3.5. Na wyjazdy grupowe należy uzyskać pisemną zgodę rodziców lub prawnych opiekunów, po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami jego organizacji (regulaminem). Podczas wyjazdu rodzice lub opiekunowie prawni mają prawo do kontaktu ze swoim dzieckiem oraz z jego opiekunem.
- 3.6. Wszelkie zorganizowane wycieczki, obozy, pielgrzymki oraz wszystkie inne formy zorganizowanego czasu, a w sposób szczególnie wypoczynku małoletnich powinny być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- 3.7. Podczas wyjazdów parafialnych nie wolno opiekunom nocować w tym samym pomieszczeniu co podopieczni. W sytuacji szczególnej, wymagającej od opiekuna

pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie zawiadomić inną osobę dorosłą, kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego. Jeżeli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe, organizator zapewnia informacje na ten temat w regulaminie. Do dokumentacji wyjazdu należy dołączyć oświadczenie organizatora wyjazdu o posiadaniu przez niego wszystkich niezbędnych dokumentów i zgód wymaganych przepisami prawa na wyjazd z osobami małoletnimi.

3.8. Sakrament pokuty i pojednania, a także spotkania związane z towarzyszeniem duchowym powinny odbywać się w miejscach do tego wyznaczonych (konfesjonał lub miejsce osobne, ale widoczne). Jeśli nie można zachować tej zasady (np. W czasie wakacji, pielgrzymki czy przy spowiedzi osoby chorej czy z niepełnosprawnością), należy zadbać o to, by spowiednik i penitent byli dostępni (drzwi pomieszczenia nie mogą być zamknięte na klucz) lub widoczni dla innych osób (np. Uchylone drzwi do pomieszczenia). Niedopuszczalne jest spowiadanie w pokojach prywatnych.

3.9. Niedopuszczalne jest spowiadanie lub tzw. rozmowy duchowe w pokojach prywatnych i mieszkalnych duchownych.

3.10. Podczas mszy świętych o uzdrowienie połączonych z modlitwą wstawienniczą należy zadbać o to, aby modlitwa taka odbywała się przy głównym ołtarzu, w miejscach godnych, widocznych, centralnych, a nie w różnych „zaułkach”, przyciemnionych pomieszczeniach.

3.11. Zaleca się, aby odwiedziny chorych odbywały się w obecności osoby trzeciej.

3.12. Do udziału w wizytach duszpasterskich tzw. kolęda należy zapraszać tylko takie osoby, które wykazują się odpowiednią dojrzałością np. w obszarze zachowania dyskrecji.

3.13. Rekolekcje parafialne dla dzieci i młodzieży oraz inne spotkania duszpasterskie dla małoletnich z udziałem zaproszonych gości:

1. Personel kościelny rekolekcje dla dzieci i młodzieży w okresie Wielkiego Postu organizuje we współpracy z Dyrekcją szkoły.
2. W ramach duszpasterstwa parafialnego Personel kościelny może zapraszać osoby, grupy, stowarzyszenia lub inne instytucje zewnętrzne, celem przeprowadzenia spotkania modlitewnego lub formacyjnego dla określonej wspólnoty, grupy duszpasterskiej lub dla ogółu wiernych, w tym dla osób małoletnich.
3. W przypadku organizacji spotkań modlitewnych, formacyjnych dla osób małoletnich z udziałem osoby/osób zaproszonych na Personelu kościelnym ciąży obowiązek prawny weryfikacji zaproszonej osoby/osób w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym oraz w Rejestrze Państwowej Komisji do spraw pedofilii.
4. Osoba zaproszona przedkłada organizatorowi spotkania z udziałem małoletnich informacje z Krajowego Rejestru Karnego.

4. **Relacje dziecko – dziecko (relacje rówieśnicze)**

4.1. Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby:

1. Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali ciebie;
2. Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro;
3. Bądź tolerancyjny - szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy cechy rówieśników;
4. Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy;

5. Masz prawo do zabawy relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie;
6. Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań, rozmów i aktywności w grupie/wspólnocie.

4.2. Zasady komunikacji między małoletnimi:

1. Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów;
2. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób;
3. Słuchaj innych, gdy mówią;
4. Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji;
5. Stosuj formy grzecznościowe: dziękuję, proszę, Przepraszam;
6. Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (np. Przytulenie, pogłaskanie itp.).

4.3. Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni:

1. Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób;
2. Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz;
3. Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody;
4. Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku innych osób bez ich wyraźnej zgody;
5. Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

4.4. Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie:

1. Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany;
2. Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną;
3. Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny;
4. Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek;
5. Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek;
6. Nie zwracaj się w sposób wulgarny do nich;
7. Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną;
8. Nie narażaj siebie i innych uczestników spotkania na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu;
9. Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek;
10. Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

4.5. Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów wśród rówieśników:

1. Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną;

2. Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz;
 3. Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania;
 4. Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć;
 5. Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony;
 6. Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie;
 7. Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.
- 4.6. Szacunek w kontaktach wirtualnych i zakaz cyberprzemocy respektowany przez użytkowników Internetu:
1. Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali ciebie - dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
 2. Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów”. Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
 3. Nieudostępnianie kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.
 4. Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci - nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.
 5. Chronź intymność swoją i innych. Nie wysyłaj i nie udostępniaj zdjęć oraz filmów, który by ją naruszały.
 6. Sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
 7. Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni.
 8. Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
 9. Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
 10. Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.
 11. Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

ROZDZIAŁ VI
ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA
MAŁOLETNICH

1. Personel kościelny posiada wiedzę oraz odpowiednie przygotowanie do wykonywania swojego urzędu, funkcji lub zadania i w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich, takie jak:
 - małoletni jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie, nieuczczony – przychodzi w nienależytym stanie higienicznym;
 - małoletni przychodzi na spotkania w brudnych, niechlujnych ubraniach;
 - małoletni kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
 - małoletnie żebrze - jest głodny lub z niezaspokojonymi potrzebami żywieniowymi;
 - małoletni nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej itp.;
 - małoletni nie posiada odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
 - małoletni ma widoczne obrażenia ciała (otarcia, siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia;
 - podawane przez małoletniego wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., małoletni często je zmienia;
 - pojawia się niechęć do uprawiania sportu, w trakcie wspólnych gier i zabaw małoletni nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji pogody;
 - małoletni boi się rodzica lub opiekuna prawnego, boi się powrotu do domu; pojawienie się konkretnej osoby budzi w małoletnim stan lęku lub obawy;
 - małoletni wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła – rodzic/opiekun, duszpasterz itp.;
 - małoletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
 - małoletni jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp., lub zachowuje się agresywnie wobec innych dzieci, personelu kościelnego lub innych osób, buntuje się, samookalecza się, wykazuje inne objawy skrajnie emocjonalnych zachowań itp.;
 - małoletni ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet); nadmiernie izoluje się od innych dzieci (np. w świecie gier planszowych lub innych zachowań – przebywa ciągle sam);
 - małoletni używa środków psychoaktywnych;
 - małoletni nadmiernie szuka kontaktu z personelem kościelnym lub innymi osobami dorośliymi (tzw. „lepkość” małoletniego);
 - w rozmowach z dziećmi lub personelem kościelnym/innymi osobami dorosłymi, w zachowaniu, w pracach w grupie, w pracach artystycznych małoletniego zaczynają dominować elementy/motywy erotyczne i/lub seksualne;
 - małoletni jest rozbudzony erotycznie lub seksualnie niestosownie do sytuacji, wieku i rozwoju psychofizycznego;
 - małoletni ucieka z domu lub reaguje agresywnie na widok rodzica/opiekuna;
 - u małoletniego następuje nagła i wyraźna zmiana zachowania;
 - małoletni mówi o przemoc, o zachowaniach seksualnych .
2. Jeżeli z objawami u małoletniego współwystępują określone zachowania rodzica/rodziców lub opiekuna/opiekunów, to podejrzenie, że małoletni jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione.
3. **Niepokojące zachowania rodziców/opiekunów to:**

- Rodzic/opiekun podaje nieprzekonujące i sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień przy czym obrażeń dziecka;
 - Rodzic/opiekun odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem małoletniego;
 - Rodzic/opiekun wypowiada się o małoletnim w sposób negatywny, ciągle obwinia, poniża, strofuje małoletniego (np. Używając określeń obraźliwych pod adresem małoletniego takich jak „ idiota”, „gnojek”, „ gówniarz” itp.); kieruje wobec małoletniego uwagi o zabarwieniu agresywnym, erotycznym lub seksualnym;
 - Rodzic/opiekun stosuje wobec małoletniego surową dyscyplinę lub jest nadopiekuńczym, lub zbyt pobłażliwy, lub odrzuca małoletniego;
 - Rodzic/opiekun nie interesuje się losem i problemami małoletniego;
 - Rodzic/opiekun często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni;
 - Rodzic/opiekun jest apatyczny, pogrążony w depresji, ma stany samobójcze itp.;
 - Rodzic/opiekun zachowuje się agresywnie;
 - Rodzic/opiekun ma zaburzony kontakt z rzeczywistością, reaguje nieadekwatnie do sytuacji, przejawia zachowania histeryczne;
 - Rodzic/opiekun wypowiada się niespójnie;
 - Rodzic/opiekun nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego;
 - Rodzic/opiekun odbiera małoletniego w stanie wskazującym na spożycie alkoholu lub substancji odurzających (np. narkotyków);
 - Rodzic/opiekun faworyzuje jedno z rodzeństwa;
 - Rodzic/opiekun przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym, np. poprzez dotykanie miejsc intymnych, całowaniu, obłapianiu dziecka;
 - Rodzic/opiekun nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających lub podaje je małoletniemu.
4. W przypadku, gdy wystąpią czynniki ryzyka o dużym stopniu prawdopodobieństwa, Personel kościelny niezwłocznie podejmuje rozmowę z rodzicem/opiekunem, informując go o dostępnych możliwościach wsparcia oraz pomocy.
5. Personel kościelny monitoruje bieżącą sytuację małoletniego u którego odnotowano niepokojące zachowania, w celu podjęcia odpowiednich działań dla dobra małoletniego.

ROZDZIAŁ VII

PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

1. **Procedura podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osoby trzecie. Personel kościelny lub inne osoby które wykonują jakąkolwiek pracę lub zadanie na rzecz parafii:**
 - 1.1. Jeśli Personel kościelny podejrzewa lub ma informację, że małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystywania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia małoletniemu bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby lub grupy osób stwarzającej zagrożenie, a następnie zawiadomienia Proboszcza

parafii, Osoby zaufania, właściwego Delegata Diecezjalnego oraz Policję (nr tel. 112 lub 997) albo do pisemnego poinformowania właściwych organów państwowych (policji/prokuratury) o możliwości popełnienia przestępstwa. W zawiadomieniu Personel kościelny podaje swoje dane, dane małoletniego oraz dane osoby podejrzanej o krzywdzenie małoletniego (dane niezbędne do zidentyfikowania osoby), a także opis sytuacji z najważniejszymi faktami. Zawiadomienie adresuje do najbliższej jednostki. Osoba zaufana wypełnia kartę interwencji.

1.2. Jeżeli Personel kościelny podejrzewa lub ma informację, że małoletni doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej (np. popychanie, klapsy, poniżanie, ośmieszanie, pobicie, dotykanie w miejsca intymne, kierowanie w stronę małoletniego zwrotów i sformułowań uznawanych powszechnie za wulgarne i obelżywe itp.), zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo małoletniego i odseparowania go od osoby krzywdzącej lub osób krzywdzących. Następnie powinien zawiadomić Proboszcza parafii, Osobę zaufania oraz jeśli jest to konieczne właściwego Delegata Diecezjalnego, aby mogli podjąć działania wobec osoby krzywdzącej, w tym zakończenie współpracy z osobą stosującą przemoc wobec małoletniego.

1.3. Jeżeli Personel kościelny zauważy inne niepokojące zachowania wobec małoletnich tj. krzyki, niestosowne komentarze, zobowiązany jest zadbać o bezpieczeństwo małoletniego i odseparować go od osoby lub grupy osób podejrzanej o pokrzywdzenie, następnie powiadomić Proboszcza parafii i Osobę zaufania, aby mogli przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą a w razie konieczności zakończyć współpracę.

2. Procedura podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez jego rodzica/opiekuna prawnego:

2.1. Jeśli Personel kościelny podejrzewa lub ma informację, że małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystywania seksualnego lub zagrożone jest jego życie ze strony rodzica/opiekuna prawnego, zobowiązany jest do zapewnienia małoletniemu bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie. Następnie zawiadamia Proboszcza parafii, Osobę zaufania, właściwego Delegata Diecezjalnego oraz Policję (nr tel. 112 lub 997) albo dokonuje pisemnego poinformowania właściwych organów państwowych (policji/prokuratury) o możliwości popełnienia przestępstwa. W zawiadomieniu Personel kościelny podaje swoje dane, dane małoletniego oraz dane osoby podejrzanej o krzywdzenie małoletniego (dane niezbędne do zidentyfikowania osoby), a także opis sytuacji z najważniejszymi faktami. Zawiadomienie adresuje do najbliższej jednostki. Osoba zaufana wypełnia Kartę Interwencji.

2.2. Jeżeli Personel kościelny podejrzewa lub ma wiedzę, że małoletni doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony rodzica/opiekuna prawnego, zobowiązany jest zapewnić małoletniemu bezpieczeństwo odizolować go od osoby krzywdzącej lub grupy osób. Ponadto, Personel kościelny zobowiązany jest do powiadomienia Proboszcza parafii Osoby zaufania w celu przeprowadzenia rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego. Podczas rozmowy Osoba zaufania informuje rodziców/opiekunów prawnych o możliwości udzielenia im wsparcia psychologicznego przez właściwe do tego instytucje państwowe lub kościelne. W przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna prawnego lub

powtarzającej się przemocy, Osoba zaufana, w porozumieniu z Proboszczem parafii, oraz po konsultacji z właściwym Delegatem Diecezjalnym, zawiadamia pisemnie właściwy Ośrodek Pomocy Społecznej, jednocześnie składa wniosek do Sądu rodzinnego o wgląd sytuację rodziny.

2.3. Jeżeli Personel kościelny podejrzewa lub ma wiedzę, że małoletni jest zaniedbany lub jego rodzic/opiekun prawny jest niewydolny lub nieudolny wychowawczo, powinien o tym fakcie powiadomić Osobę zaufania i Proboszcza parafii, którzy, w porozumieniu z właściwym Delegatem Diecezjalnym, przeprowadzają rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym, proponując mu możliwość wsparcia psychologicznego lub prawnego, którego udzielają właściwe instytucje państwowe lub kościelne. Jeżeli sytuacja małoletniego się nie poprawi, Osoba zaufana zobowiązana jest, w porozumieniu z Proboszczem parafii i właściwym Delegatem Diecezjalnym, zawiadomić Ośrodek Pomocy Społecznej. Jeżeli wymaga tego dobro małoletniego należy odizolować małoletniego od osoby lub grupy osób, które dokonują krzywdy.

3. Procedura podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osobę małoletniego (przemoc rówieśnicza):

3.1. Jeżeli personel kościelny podejrzewa lub ma informację, że małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystywania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia małoletniemu bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby lub grupy osób stwarzającej zagrożenie. Ponadto, zawiadamia Proboszcza parafii i Osobę zaufania. Wyżej wymienione osoby, jeśli uznają to za stosowne i konieczne, po zasięgnięciu rady u właściwego Delegata Diecezjalnego podejmują następujące działania:

- przeprowadzają rozmowę z małoletnim pokrzywdzonym i z małoletnim podejrzanym o czyn zabroniony w celu wyjaśnienia wszystkich okoliczności i faktów związanych z zaistniałą sytuacją zagrażającą zdrowiu i życiu małoletniego;
- powiadamiają rodziców/opiekunów poszkodowanego małoletniego oraz rodziców/opiekunów podejrzanego o czyn zabroniony. Ponadto przeprowadzają rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi pokrzywdzonego małoletniego oraz osoby nieletniej podejrzanej o czyn zabroniony.
- wypełniają Kartę Interwencji;
- powiadamiają odpowiedni Sąd rodzinny lub Policję/Prokuraturę, wypełniając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

3.2. Jeżeli personel kościelny podejrzewa, że małoletni doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony osoby nieletniej, zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo małoletniego i odseparowania go od osoby krzywdzącej lub grupy osób. Ponadto zawiadamia Proboszcza parafii i Osobę zaufania. Wyżej wymienione osoby podejmują następujące działania:

- przeprowadzają rozmowę z małoletnim pokrzywdzonym i z małoletnim podejrzanym o stosowanie przemocy w celu wyjaśnienia wszystkich okoliczności i faktów związanych z zaistniałą sytuacją zagrażającą zdrowiu i życiu innego małoletniego;
- powiadamiają rodziców/opiekunów poszkodowanego małoletniego oraz rodziców/opiekunów małoletniego podejrzanego o stosowanie przemocy. Ponadto

przeprowadzają rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi pokrzywdzonego małoletniego oraz osoby nieletniej podejrzanej o czyn zabroniony.

- wypełniają kartę interwencji;
- Proboszcz parafii i Osoba zaufana przeprowadzają działania naprawcze, zmierzające do ustania stosowania przemocy. W przypadku braku poprawy powiadamiają odpowiedni Sąd rodzinny, z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny.

4. W przypadku zauważenia krzywdzenia małoletniego należy wypełnić Kartę Interwencji.
5. Kartę Interwencji załącza się do dokumentacji związanej z danym zdarzeniem.
6. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez Personel kościelny, Kartę Interwencji załącza się także do jego akt personalnych.
7. Po ujawnieniu krzywdy należy o zaistniałym fakcie powiadomić właściwego Delegata Diecezjalnego (Diecezjalnego Delegata do spraw Prewencji lub Diecezjalnego Delegata do spraw ochrony małoletnich), który podejmuje działania w granicach własnych kompetencji, zgodnie z obowiązującym prawem kościelnym.

Zasady ustalenia planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy

8. Po ujawnieniu krzywdy należy małoletniego oraz jego bliskich otoczyć należy tą pomocą psychologiczną, prawną i duszpasterską.
9. W przypadku ujawnienia krzywdy powinien zebrać się Parafialny Zespół do spraw Prewencji w celu ustalenia, jaka pomoc małoletniemu będzie niezbędna od razu oraz w dalszej perspektywie czasu.
10. Proboszcz parafii, Osoba zaufana, Parafialny Zespół do spraw Prewencji zawsze podejmują działania zgodnie z posiadanymi kompetencjami
11. W przypadku zastosowania procedur podejrzenia krzywdzenia małoletniego należy wypełnić Kartę interwencji, która przechowywana jest w Kancelarii parafialnej, z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa.
12. Parafialny Zespół do spraw Prewencji, w celu właściwego udzielenia pomocy może skontaktować się z Diecezjalnym Zespołem do spraw Prewencji lub z innymi instytucjami pomocowymi, które działają na terenie miasta, gminy.
13. Podejmowane działania powinny opierać się na diagnozie małoletniego i jego sytuacji, powinny być monitorowane i prowadzone do czasu uzyskania poprawy sytuacji małoletniego.
14. Na każdym etapie udzielania pomocy należy współpracować z właściwym Delegatem Diecezjalnym (Diecezjalny Delegat do spraw Prewencji lub Diecezjalny Delegat do spraw ochrony małoletnich) oraz właściwymi instytucjami państwowymi.

Sposób postępowania z oskarżonymi o wyrządzenie krzywdy lub niewłaściwe zachowanie

15. W sytuacji, oskarżonym jest małoletni, należy współpracować z jego rodzicami/opiekunami prawnymi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i potrzebne. Zaleca się otoczenie opieką duszpasterską także rodziców/opiekunów prawnych tych małoletnich.
16. W sytuacji gdy, osobą oskarżoną jest duchowny lub osoba konsekrowana, należy powiadomić biskupa miejsca lub przełożonego oraz właściwego delegata diecezjalnego. Biskup lub właściwy przełożony podejmą wobec takiej osoby kroki prawne przewidziane przez prawo kanoniczne.
17. Gdy osobą oskarżoną jest świecki pracownik lub wolontariusz parafialny, należy taką osobę odsunąć od podejmowanej pracy na czas wyjaśnienia wszystkich okoliczności i faktów lub do

- czasu decyzji właściwych organów państwowych oraz objąć taką osobę opieką duszpasterską.
18. W procesie wyjaśniania sprawy oraz w podawaniu informacji należy zadbać o zachowanie ochrony dobrego imienia domniemanego sprawcy.
 19. Oskarżonemu na każdym etapie postępowania przysługuje prawo do obrony.
 20. W przypadku zaistnienia fałszywego oskarżenia, jeśli zarzuty nie zostaną potwierdzone, a oskarżenie znane było osobą postronnym, należy przekazać im informacje o niewinności oskarżonego w formie komunikatu wydanego przez właściwego przełożonego kościelnego.

ROZDZIAŁ VIII

ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH ORAZ WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 zezm.) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 94/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):
2. Personel kościelny ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza wraz z zachowaniem w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem;
3. Dane osobowe małoletniego są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów;
4. Personel kościelny jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych małoletniego i do udostępniania tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.
5. Personel kościelny może wykorzystać informacje o małoletnim wyłącznie z zachowaniem anonimowości małoletniego oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikację.
6. Personel kościelny nie udostępniania przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego rodzicu/prawnym opiekunie.
7. Personel kościelny jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych i ich udostępniania jedynie w ramach podejmowanych działalności duszpasterskiej, formacyjnej itp.
8. Personel kościelny nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego rodzica/prawnego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy Personel kościelny jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
9. Personel kościelny uznając prawo małoletniego, uczestnika grupy duszpasterskiej do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
10. Personelowi kościelnemu nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów (prasa, telewizja, Internet) utrwalenia lub zwielokrotniania wizerunku małoletniego, uczestnika grupy duszpasterskiej (tj. filmowanie, fotografowanie) podczas spotkań danej grupy duszpasterskiej lub wyjazdów bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna małoletniego.
11. Zabronione jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych rodzica/opiekuna małoletniego bez wiedzy i zgody tego rodzica/opiekuna.

12. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, taki jak zgromadzenie, publiczna uroczystość, w tym sprawowana liturgia itp., zgoda rodziców/opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.
13. Upublicznienie przez Personel kościelny wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie, audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica/opiekuna małoletniego.

ROZDZIAŁ IX

ZASADY KORZYSTANIA Z INTERNETU ORAZ FORMY KONTAKTU Z MAŁOLETNIAMI I ICH RODZICAMI/OPIEKUNAMI PRZY UŻYCIU ŚRODKÓW SPOŁECZNEGO PRZEKAZU

1. Parafia nie udostępnia małoletnim dostępu do Internetu, zarówno w formie stacjonarnej jak i bezprzewodowej.
2. Małoletni uczestniczący w spotkaniach formacyjnych wspólnot duszpasterskich działających w parafii mogą korzystać z własnego dostępu do internetu przy wykorzystaniu własnych urządzeń, zapewnionych przez rodziców/prawnych opiekunów małoletniego małoletniego. Taki dostęp odbywa się jednak poza kontrolą osób zaangażowanych w działalność duszpasterską lub inną parafii.
3. W przypadku ujawnienia nielegalnych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku w przypadku zdarzeń godzących w bezpieczeństwo małoletnich związanych z korzystaniem z internetu, Personel Kościelny będący świadkiem takiego zdarzenia zobowiązany do podjęcia adekwatnej interwencji np. zaprzestanie takiego działania przez sprawcę, rozmowa z małoletnim, poinformowanie rodziców/prawnych opiekunów małoletniego o zdarzeniu, zgłoszenie zdarzenia do odpowiedniej instytucji państwowej i/lub kościelnej, jeśli wymaga tego sytuacja.
4. Personel kościelny w ramach spotkań grup duszpasterskich przeprowadza z małoletnimi rozmowę dotyczącą bezpiecznego korzystania z internetu.
5. Jeśli zachodzi konieczność kontaktu personelu kościelnego z małoletnim, uczestnikiem grupy duszpasterskiej lub rodzicem/opiekunem małoletniego dozwolone są następujące środki:
 - 5.1. telefon służbowy;
 - 5.2. służbowy e-mail;
 - 5.3. służbowy komunikator np. Grupa Messenger, grupa na Whatsapie.
6. Dozwolone jest komunikowanie się z małoletnimi, w ramach grupy duszpasterskiej, poprzez komunikatory internetowe tj. poprzez stworzenie na komunikatorze grupy dla danej wspólnoty duszpasterskiej. Informacje przekazywane w ramach grupy dotyczą wszystkich członków danej wspólnoty oraz treść publikowanych wiadomości jest znana wszystkim jej członkom. Zaleca się, aby członkami utworzonej do komunikowania się z uczestnikami danej wspólnoty grupy na komunikatorze internetowym byli także przedstawiciele rodziców/opiekunów.
7. W przypadku, gdy kogoś z Personelu kościelnego łączą z małoletnim lub jego rodzicem/opiekunem rodzinne lub towarzyskie relacje, zobowiązany jest on do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych małoletnich, uczestników grupy duszpasterskiej, opiekunów, liderów i personelu kościelnego.

ROZDZIAŁ X
ZASADY UDOSTĘPNIENIA, AKTUALIZACJI ORAZ MONITORINGU STANDARDÓW
OCHRONY MAŁOLETNIICH

1. Dokument *Standardy Ochrony Małoletnich* **opublikowany** jest na stronie internetowej parafii, w wersji papierowej dostępny jest w zakrystii, w kancelarii parafialnej oraz w Sali, w której odbywają się spotkania duszpasterskie.
2. Treść dokumentu omawiana jest na pierwszym zebraniu z rodzicami/opiekunami w danym roku duszpasterskim, przed rozpoczęciem spotkań formacyjnych z małoletnimi. W przypadku konieczności aktualizacji Standardów, zaktualizowana treść dokumentu jest omawiana na zebraniu z rodzicami/opiekunami oraz z uczestnikami grup duszpasterskich oraz liderami tych grup.
3. Personel kościelny daje rodzicowi/opiekunowi do podpisania oświadczenie, że zapoznał się ze Standardami Ochrony Małoletnich, które obowiązują w Parafii, rozumie treść dokumentu oraz zobowiązuje się do ich przestrzegania.
4. Personel kościelny ma obowiązek, na pierwszym spotkaniu formacyjnym, zapoznania uczestników spotkań duszpasterskich oraz liderów grup ze Standardami oraz omówienia ich w taki sposób, aby mogli je zrozumieć niezależnie od wieku oraz ewentualnej niepełnosprawności (także niepełnosprawności intelektualnej).
5. **Procedura aktualizacji** Standardów Ochrony Małoletnich odbywa się niż rzadziej niż raz na 2 lata.
6. Proboszcz parafii wyznacza jedną osobę, która wchodzi w skład Zespołu do spraw Prewencji, jako osobę odpowiedzialną nadzór, realizację i aktualizację Standardów Ochrony Małoletnich.
7. Osoba wyznaczona przez Proboszcza parafii monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich ewentualne naruszenie, prowadzi rejestr zgłoszeń oraz koordynuje zmiany w Standardach.
8. Personel kościelny może proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów w Parafii.
9. Osoba odpowiedzialna za realizację standardów w parafii może powołać, po konsultacji z Diecezjalnym Zespołem do spraw Prewencji, zespół interdyscyplinarny, jeśli uzna, że taki zespół przyczyni się do lepszej realizacji standardów lub pozwoli na szybsze reagowanie w sytuacji, gdy Standardy będą wymagały aktualizacji. W skład takiego zespołu interdyscyplinarnego mogą wejść np. rodzice, nauczyciele, duchowni, prawnicy, lekarze lub inne osoby, które zdaniem osoby odpowiedzialnej mogą być pomocne przy opracowywaniu aktualizacji Standardów.
10. Po dokonaniu jakiegokolwiek zmiany w Standardach Ochrony Małoletnich obowiązujących w parafii Personel kościelny oraz liderzy grup są zobowiązani do poinformowania o zmianach w Standardach zarówno małoletnich uczestników grup jak również ich rodziców/opiekunów.
11. Proboszcz parafii wprowadza do Standardów Ochrony Małoletnich niezbędne zmiany i ogłasza Personelowi kościelnemu nowe brzmienie Standardów. Nowa treść dokumentu powinna zostać opublikowana na stronie internetowej parafii oraz zamieszczona w formie papierowej w zakrystii, w kancelarii parafialnej oraz w Sali, gdzie odbywają się spotkania

- grup duszpasterskich.
12. Osobą odpowiedzialną za monitoring oraz realizację niniejszych Standardów Ochrony Małoletnich jest Proboszcz parafii bądź osoba przez niego wyznaczona.
 13. Zadaniem osoby odpowiedzialnej za monitoring oraz realizację Standardów Ochrony Małoletnich jest monitorowanie realizacji zapisów Standardów, reagowanie na przypadki naruszenia Standardów oraz zmiany w Standardach Ochrony Małoletnich, które obowiązują w parafii.

ROZDZIAŁ XI UWAGI KOŃCOWE

1. Dokument *Standardy Ochrony Małoletnich* jest dokumentem wewnątrzkościelnym, obowiązującym w parafii, ogólnodostępnym dla personelu kościelnego, uczestników spotkań duszpasterskich oraz ich rodziców/opiekunów.
2. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
3. Ogłoszenie następuje w sposób umożliwiający Personelowi kościelnemu, małoletnim i ich rodzicom/opiekunom zapoznanie się z treścią Standardów, poprzez ich zamieszczenie na stronie internetowej parafii, umieszczenie ich pełnego tekstu w Kancelarii parafialnej, w zakrystii oraz w miejscu spotkań grup duszpasterskich.

Załączniki:

1. Karta interwencji.
2. Plan pomocy dziecku.
3. Ewidencja zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w roku
4. Oświadczenie kandydata o zdolności do czynności prawnych.
5. Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami ochrony małoletnich.
6. Oświadczenie organizatora wycieczki dla małoletnich.
7. Standardy ochrony małoletnich w Parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Sandomierzu – wersja skrócona dla małoletnich.

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka:

.....

Przyczyna interwencji:

.....

Osoba zawiadamiająca (imię i nazwisko, stanowisko):

.....

Opis podjętych działań	Data
Kontakt z rodzicami/opiekunami	
Działania parafii Forma podjętych działań: ☐ zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ☐ wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/rodziny ☐ powiadomienie Policji ☐ pomoc o charakterze duszpasterskim, wychowawczym, psychologiczno-pedagogiczna ☐ inny rodzaj interwencji, jaki	
Działania rodziców	
Wynik interwencji: ☐ stwierdzono krzywdzenie ☐ nie stwierdzono krzywdzenia	

.....
data i podpis koordynatora

.....
członek zespołu

.....
data i podpis proboszcza parafii

Plan pomocy dziecku

I. Diagnoza sytuacji dziecka:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

II. Działania wspierające:

Sposoby wsparcia dziecka:

- wsparcie wychowawcze
- wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- sugerowanie konsultacji specjalistycznych (m.in.: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, psychiatra, lekarz innych specjalizacji),
- kontakt z inną instytucją świadczącą pomoc:
- porady i konsultacje
- zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia,
- inne:

Sposoby wsparcia rodziny:

- przekazywanie informacji i materiałów edukacyjnych,
- wskazanie instytucji, w zakresie działalności których pozostaje świadczenie poradnictwa, konsultacji psychologicznych, terapii uzależnień, terapii dla sprawców przemocy, a także w formie grup wsparcia, warsztatów umiejętności wychowawczych, itp.
- wskazanie instytucji, w zakresie działalności których pozostaje świadczenie pomocy społecznej, poradnictwa, a także organizowanie warsztatów w zakresie metod poszukiwania pracy, pomoc finansowa, rzeczowa,
- inne:

III. Monitorowanie udzielonego dziecku wsparcia:

.....
.....
.....
.....
.....

IV. Osoba wskazana do kontaktu z instytucjami zewnętrznymi:

.....
.....
.....
.....
.....

Podpisy członków Zespołu Interwencyjnego:

1.....

2.....

3.....

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich – Ewidencja zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w roku

Ewidencja zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w roku

L.p.	imię i nazwisko małoletniego	data i miejsce interwencji	osoba interweniująca	rodzaj krzywdzenia	podpis proboszcza
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

Załącznik nr 4 do Standardów Ochrony Małoletnich – Oświadczenie kandydata o zdolności do czynności prawnych.

Oświadczenie

Ja,, nr PESEL oświadczam, że posiadam pełną zdolność do czynności prawnych, korzystam z praw publicznych, nie byłam(-em) skazana(-y) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności lub przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego oraz nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie. Nie zostałam(-em) skazana(-y) prawomocnym wyrokiem za przestępstwa umyślne.

Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
data i podpis

Załącznik nr 5 do Standardów Ochrony Małoletnich – Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami ochrony małoletnich.

Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami ochrony małoletnich

Ja niżej podpisany(-a) oświadczam, że zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w Parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Sandomierzu i przyjmuję ją do realizacji.

Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
data, podpis

Załącznik nr 6 do Standardów Ochrony Małoletnich – Oświadczenie organizatora wycieczki dla małoletnich.

OŚWIADCZENIE

Działając w imieniu organizatora wycieczki dla małoletnich tj.

.....
..... (wpisać
pełną nazwę organizatora wraz z danymi adresowymi) organizowanego w dniach
od do w

..... (wpisać
dane ośrodka, w którym odbywa się wycieczka) oświadczam, że organizator posiada wszelkie
zgody i dokumenty wymagane przepisami prawa na wyjazd z osobami niepełnoletnimi, w tym w
szczególności pisemnymi zgodami udzielonymi przez rodziców lub opiekunów prawnych
małoletnich.

Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Miejscowość, data

.....
Imię i nazwisko (czytelny podpis)

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNI OBOWIĄZUJĄCE W PARAFII P.W. PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚWIĘTEGO W SANDOMIERZU

wersja skrócona dla dzieci

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez osoby zaangażowane w działalność parafii Podwyższenia Krzyża Świętego jest działanie dla Waszego dobra i w Waszym najlepszym interesie. Wszystkie osoby zaangażowane w działalność parafii mają obowiązek traktować każde z Was z należnym szacunkiem uwzględniając przy tym Wasze potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec kogokolwiek z Was przemocy w jakiegokolwiek formie. Celem polityki „Standardów Ochrony Małoletnich” jest zapewnienie Wam sprzyjających warunków do nauki oraz rozwoju, zgodnie z Waszymi indywidualnymi możliwościami i potrzebami, w atmosferze życzliwości, szacunku, akceptacji i bezpieczeństwa. Osoby zaangażowane w działalność parafii, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych parafii oraz posiadanych kompetencji i doświadczenia zawodowego.

Najważniejsze zasady obowiązujące w naszej parafii:

- Dobro dziecka jest dla nas najważniejsze.
- Uznajemy naszą odpowiedzialność za ochronę i promowanie dobra wszystkich dzieci.
- Dokładamy wszelkich starań, aby zapewnić bezpieczne i przyjazne środowisko, w którym dzieci są szanowane i doceniane.
- Wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za dzieci i zobowiązani do tego, by podejmować działania w przypadku wszelkich okoliczności, które mogą wskazywać, że dziecku zagraża bądź dzieje się krzywda.
- Działamy sprawnie, skutecznie i postępujemy zgodnie z procedurami, aby zapewnić Wam skuteczne wsparcie i ochronę.

Cele standardów ochrony małoletnich:

- działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie;
- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i ustalenie procedur udzielania wsparcia.
- ochrona i promowanie dobra małoletnich i dorosłych bezbronnych, zależnych;
- zapewnienie bezpiecznego i przyjaznego środowiska, w którym małoletni są szanowani i

doceniniani;

- udzielenie dzieciom oraz ich rodzicom lub opiekunom niezbędnych informacji na temat zasad obowiązujących w działających na terenie parafii wspólnot i formacji oraz zapewnienie możliwości uzyskania wsparcia w sytuacji krzywdzenia.
- podejmowanie działań w przypadku wszelkich podejrzeń lub ujawnienia okoliczności, które mogą wskazywać, że małoletniemu zagraża bądź dzieje się krzywda;
- zapewnienie wszystkim osobom zaangażowanym w działalność parafii niezbędnych informacji i warunków, aby umożliwić im wywiązanie się z obowiązków w zakresie dbałości o dobro dziecka i jego ochronę.

Objaśnienie terminów

1. Dziecko, małoletni – każda osoba, która nie uzyskała pełnoletności.
2. Krzywdenie dziecka – zachowanie każdej osoby, w tym także pracownika placówki, które może wywołać lub wywołuje u dziecka ból lub cierpienie fizyczne albo psychiczne, które negatywnie wpływa na jego rozwój.
3. Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego w Sandomierzu, parafia – wspólnota wiernych, utworzona na osiedlu Rosochy.
4. Teren należący do parafii – obszar będący własnością parafii, na którym realizowana jest główna działalność parafii, obejmujący budynek kościoła oraz inne budynki, w których odbywają się spotkania poszczególnych wspólnot i formacji dla dzieci (np. spotkania ministrantów, scholii, grupy oazowej itp.).
5. Proboszcz – ksiądz, który zarządza i sprawuje opiekę nad naszą parafią.
6. Personel kościelny – księża, zakonnicy i siostry zakonne lub inne osoby zatrudnione przez Kościół.
7. Osoba zaangażowana w działalność parafii – każda osoba wykonująca w parafii działalność związaną z dziećmi.

Zapobieganie krzywdzeniu dzieci

1. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel kościelny i inne osoby zaangażowane w działalność parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Sandomierzu jest działanie dla Waszego dobra i w Waszym najlepszym interesie.
2. Każda osoba z Personelu kościelnego lub osób zaangażowanych w działalność parafii w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę kiedy Tobie lub innemu dziecku dzieje się krzywda.
3. Jeśli czujesz się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów osób zaangażowanych w działalność parafii, możesz o tym powiedzieć Księdzu Proboszczowi, innej osobie z Personelu kościelnego bądź innej osobie zaangażowanej w działalność parafii i oczekiwać jej odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
4. W sytuacji podjęcia interwencji obowiązkiem Księdza Proboszcza jest zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji lub organu, w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i związanego z nim rodzaju interwencji.

5. Wszystkie dzieci w trakcie zajęć i wydarzeń organizowanych przez parafię powinny być traktowane równo, bez względu na płeć i jakiegokolwiek cechy, niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.

Relacje między osobami zaangażowanymi w działalność parafii a dziećmi

1. Zasady bezpiecznych relacji osób zaangażowanych w działalność parafii z dziećmi obowiązują każdego z personelu kościelnego, a także każdą dorosłą osobę, mającą kontakt z dziećmi należącymi do poszczególnych wspólnot i formacji (np. wszystkich praktykantów i wolontariuszy, osoby odwiedzające).
2. Personel kościelny oraz inne osoby zaangażowane w działalność parafii powinni traktować Was z należnym szacunkiem oraz uwzględniać Waszą godność i potrzeby.
3. Działania podejmowane wobec Was powinny być adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
4. Personel kościelny oraz inne osoby zaangażowane w działalność parafii nie mogą utrzymywać z Wami relacji o charakterze czysto prywatnym – np. nie mogą zapraszać Was indywidualnie do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z Wami poza godzinami pracy.
5. Personelowi kościelnemu oraz innym osobom zaangażowanym w działalność parafii nie wolno:
 - a) faworyzować dzieci, każde z Was powinno być traktowane jednakowo;
 - b) nawiązywać z Wami nieodpowiednich relacji, jak również składać Wam propozycje o nieodpowiednim bądź mogącym być dwuznacznie zrozumianym charakterze a także zatajać informacji na temat możliwości występowania nieodpowiednich relacji pomiędzy dzieckiem a osobą zaangażowaną w działalność parafii;
 - c) wykonywać zdjęcia dziecka bądź nagrywać filmy wideo z dzieckiem dla potrzeb prywatnych;
 - d) proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych i tych, które zawierają nikotynę, innych nielegalnych substancji, jak również używania ich w Waszej obecności;
 - e) czynić obraźliwych uwag, używać wobec Was wulgarnych słów, gestów i żartów;
 - f) stosować przemoc wobec Was w jakiegokolwiek formie, nikt nie może Was bić, szturczać, popychać, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć, obrażać ani dotykać w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny;
 - g) ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dzieci osobom nieuprawnionym;

Relacje między dziećmi a dziećmi

Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby:

1. Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali ciebie;
2. Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.
3. Bądź tolerancyjny - szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy cechy rówieśników;
4. Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy;
5. Masz prawo do zabawy relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma

chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie;

6. Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań, rozmów i aktywności w grupie/wspólnocie.

Zasady komunikacji między małoletnimi:

1. Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów;
2. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób;
3. Słuchaj innych, gdy mówią;
4. Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji;
5. Stosuj formy grzecznościowe: dziękuję, proszę, Przepraszam;
6. Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (np. Przytulenie, pogłaskanie itp.).

Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni:

1. Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób;
2. Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz;
3. Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody;
4. Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku innych osób bez ich wyraźnej zgody;
5. Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie:

1. Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany;
2. Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną;
3. Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny;
4. Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek;
5. Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek;
6. Nie zwracaj się w sposób wulgarny do nich;
7. Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną;
8. Nie narażaj siebie i innych uczestników spotkania na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu;
9. Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek;
10. Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów wśród rówieśników:

1. Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną;
2. Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz;
3. Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania;

4. Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć;
 5. Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony;
 6. Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie;
 7. Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.
- Szacunek w kontaktach wirtualnych i zakaz cyberprzemocy respektowany przez użytkowników Internetu:
1. Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali ciebie - dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
 2. Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów”. Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
 3. Nieudostępnianie kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.
 4. Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci - nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.
 5. Chronź intymność swoją i innych. Nie wysyłaj i nie udostępniaj zdjęć oraz filmów, który by ją naruszały.
 6. Sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
 7. Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni.
 8. Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
 9. Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
 10. Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.
 11. Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

Zasady korzystania z Internetu i urządzeń mobilnych oraz postępowania w przypadku ich niewłaściwego wykorzystania

1. Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego w Sandomierzu nie udostępnia Wam dostępu do Internetu, zarówno w formie stacjonarnej jak i bezprzewodowej.
2. Uczestnicząc w spotkaniach formacyjnych i wspólnot działających w parafii możecie korzystać z własnego dostępu do Internetu przy wykorzystaniu własnych urządzeń, zapewnionych przez Waszych rodziców/opiekunów. Taki dostęp odbywa się jednak poza kontrolą osób zaangażowanych w działalność parafii.
3. W przypadku ujawnienia treści nielegalnych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku lub w przypadku zdarzeń godzących w bezpieczeństwo dzieci związanych z korzystaniem z Internetu,

osoba zaangażowana w działalność parafii będąca świadkiem takiego zdarzenia jest zobowiązana do podjęcia adekwatnej interwencji, np. zaprzestanie danego działania przez sprawcę, rozmowa, poinformowanie rodziców/opiekunów o zdarzeniu, zgłoszenie zdarzenia do odpowiedniej instytucji jeśli sytuacja tego wymaga.

Ochrona danych osobowych i wizerunku dziecka

1. Parafia zapewnia ochronę Waszych danych osobowych, w tym także Waszego wizerunku zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Jeżeli Wasz wizerunek ma znaleźć się na parafialnych zdjęciach, Wasi rodzice/opiekunowie muszą wyrazić na to pisemną zgodę.
3. Nikt nie ma prawa robić Ci zdjęć, nagrywać jakichkolwiek filmików bądź publikować ich w Internecie bez Twojej zgody. Jeśli takie zdarzenie ma miejsce, od razu zgłoś je do księdza proboszcza, personelu kościelnego bądź do innej osoby zaangażowanej w działalność parafii.

Personel kościelny

1. Parafia dokłada wszelkich starań, by zapewnić profesjonalną kadrę posiadającą jak najlepsze kwalifikacje i kompetencje do pracy z dziećmi.
2. Rekrutacja wszystkich pracowników i współpracowników parafii odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Każda osoba ubiegająca się o zatrudnienie w parafii i mogąca mieć kontakt z dziećmi musi okazać aktualną informację o niekaralności.
4. Wszyscy pracownicy i współpracownicy parafii zapoznani są ze „Standardami ochrony małoletnich” i zobowiązali się do ich przestrzegania.

Procedury podejmowania interwencji i udzielania wsparcia

1. Jeżeli masz jakikolwiek problem, obawiasz się lub doznajesz przemocy lub innego niewłaściwego zachowania ze strony personelu kościelnego lub innej osoby zaangażowanej w działalność parafii, innego dziecka bądź innej osoby dorosłej albo byłeś świadkiem niewłaściwych, niezrozumiałych lub niejasnych zachowań wobec innego dziecka ze strony personelu kościelnego lub innej osoby zaangażowanej w działalność parafii, innego dziecka lub innej osoby dorosłej, masz prawo i możliwość rozmowy na ten temat z jakąkolwiek zaufaną osobą z personelu kościelnego lub inną osobą zaangażowaną w działalność parafii (np. ksiądz proboszcz, inni księża, pani prowadząca scholę itp.), która podejmie działania, aby udzielić Ci lub potrzebującej osobie odpowiedniego wsparcia.
2. Każdy z personelu kościelnego lub inna osoba zaangażowana w działalność parafii ma obowiązek podjęcia natychmiastowej interwencji w celu zatrzymania krzywdzenia dziecka.
3. Każde dziecko będące ofiarą krzywdzenia zostaje niezwłocznie otoczone opieką i wsparciem, według potrzeb.
4. Każdy przypadek wyjaśniany jest indywidualnie.
5. W przypadku, gdy postępowanie wyjaśniające potwierdzi zgłaszane okoliczności, dalsze decyzje

są podejmowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i wewnętrznymi przepisami kościoła.

Aktualizacja standardów ochrony małoletnich

1. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich, przeprowadza w parafii co najmniej raz na 2 lata analizę znajomości Standardów i ich przestrzegania. Na tej podstawie w Standardach wprowadzane są odpowiednie zmiany, jeżeli są wymagane.
2. Parafialy Zespół do spraw Prewencji (osoba wyznaczona) raz w roku dokonuje przeglądu podjętych decyzji i działań oraz ocenia ich skuteczność. Na tej podstawie w Standardach wprowadzane są odpowiednie zmiany, jeżeli są wymagane.
3. Znowelizowane Standardy ochrony małoletnich są udostępniane dzieciom, rodzicom/opiekunom oraz wszystkim pracownikom parafii i innym osobom zaangażowanym w działalność parafii w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi, między innymi poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeniowej przy wejściu do kościoła a także zamieszczenie na stronie internetowej parafii
4. Osoby prowadzące zajęcia i spotkania wspólnot i formacji działających w ramach parafii mają obowiązek zapoznania Was ze Standardami oraz omówienia ich w taki sposób, aby wszyscy mogli je zrozumieć niezależnie od wieku.
5. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
6. Standardy ochrony udostępnione są również w wersji skróconej, przeznaczonej dla dzieci. Jest to dokument, który aktualnie czytasz.

Ważne adresy i telefony.

- Numer alarmowy – tel. 112
- Policja – tel. 997
- Pogotowie ratunkowe tel. 999
- Bezpłatny Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę – tel. 116 111 (linia dostępna codziennie i przez siedem dni w tygodniu), www.116111.pl
- Młodzieżowy Telefon Zaufania – tel. 19288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta – całodobowo),
- Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu)
- Policyjny Telefon Zaufania – tel. 800 120 226
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia – tel. 22 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu)
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy i pomocy psychologicznej dzieciom

przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15), www.800100100.pl

- Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc” – tel. 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża – tel. 22 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);